తెల్లటి-చీకటి

ఆ రాత్రికి సమయం లేదు...కాని ఓ జీవితం విలువుంది. వెన్నెల చీకటి కలగలిపి కమ్ముకున్నాయి ఆ యింటి నా రాత్రి...

ఆ చీకటికి కోరిక...ఆరాటం...

ఆ వెలుగుకి బాధ...ఆశ

గదిలో లైటు వెలుగుతున్నా...తాతలనాటి పందిరిమంచం, ఆ మంచం కింద పూర్తిగా ఇంకేం ఉపయోగం లేవని కప్పెట్టిన పాత సామాన్ల అంచులు...ఆ వెలుగులో స్ఫుటంగా కనిపిస్తున్నా....ఆ గదంతా చీకటే.... తెల్లటి చీకటి.

ప్రేమగా మల్లెపందిరంతా పల్చగా పాకి పచ్చటి ఆకులకి.... తెల్లటి మొగ్గలకి కొద్ది మాత్రమే తేడా మిగిల్చిన నీలి వెన్నెలైనా, అదే పండు వెన్నెల.

గది గుమ్మం దగ్గరుంది వసంత. తన దృష్టికి అంతే, బయట వున్నవి-వెలుగు—ఆశ. ఆ గదిలో అవుండవు. తనకి అక్కడ ఇరుకు- చీకటి- లోభం....

ఆగదన్నా, ఆ మంచమన్నా విపరీతమైన కోర్కుండేది వసంతకి ఆరేళ్ళక్రితం-పెళ్ళయిన కొత్తలో ఓ మూడు నెలలు- అప్పుడు- ఇప్పటిలా మల్లెపందిరిని మెల్లిగా తట్టి పిలిచే గాలిసవ్వడి తప్ప ఇంకేం వినపడని నిశ్శబ్దంలో ఇలా ఆ గదిలో అడుగుపెట్టే అవకాశం

ఉండేది కాదు. పడకలకి ఇంట్లో ఉన్న వరండా చాలక ఆ గదిలో కనీసం ఓ అరడజను మంది పిల్లలేనా చేరేవారు. అత్త- మామ- వయసొచ్చిన ఆడ బిడ్డలు. పురిటికని వచ్చిన పెద్దాడబిడ్డ-పిల్లలు. ఆ మూడు నెలలు గది వాళ్ళవల్ల ఇరుగ్గా ఉండేది. ఆ తర్వాత భర్తని ఉద్యోగానికని వందమైళ్ళ దూరం తరిమారు.

ఇప్పు డెవరూ లేకపోయినా, ఆ గది ఇరుకే- ఆ ఇరుకులో ఇంక వాడిగే వోర్పులేదు- అందుకనే ఈ రాత్రికి సమయం అక్కర్లేదు వసంతకి- ఏ క్షణమైనా చాలు——

"వసూ...."

గదిలోంచి- మంచం మీంచి-ఆ పిలుపు.

ఆ పిలుపు సాఫీగా ఉండదు. నొక్కేసి నట్టుంటుంది: ఆ గొంతుని ఆరాటం నొక్కేస్తుంది. ఆ పిలుపులో జీర- ఒణుకు సెగలా మండుతున్న కోర్కెని- ఆ గదిలో మంచం మీద ఓ సింహం- ఆ సింహం వొంటినిండా ఆకలే- ఆకలి తీరేవరకూ ఏం వినే ఓపికుండదు- ఆ తర్వాత విన్నదానికి విలువుండదు.

"వసూ..." మళ్ళీ బొంగురుగా వినిపించింది భర్త పిలుపు.

తనని తను చూసుకుంది వసంత- తన వొంటిని- చీరని- తనలోని ఆశని- ముందుకి అడుగేయ బోతుంటే చేతికి తలలో పూలు చల్లగా- మంచులా తగిలాయి-

అలా పూలు పెట్టుకోవాలని, తెల్లచీర సింగారించుకోవాలని లేదు వసంతకి. కాని అన్నీ చేసింది. ఏ బలవంతం లేదు-లోభం తప్ప. జీవితం అరుదుగా అందిస్తున్న అవకాశం తప్ప.

మల్లెపూలు పూసినన్నాళ్ళు ఎదిగిన ఆడబిడ్డలు, వయసొచ్చి కేవలం పూలమీదే మనసునిండినవాళ్ళు ఇంటినిండా ఉన్నారు. పూలు తృప్తిగా వసంత వరకూ రావు. పూలు కొనుక్కొని పెట్టుకునే అవకాశమూ లేదు ఆ యింట్లో- ఇంక ఒక్కరోజు, ఆ ఒక్కరాత్రి నెలకోసారి వస్తుంది. ఉద్యోగానికి సెలవుపెట్టి, వందమైళ్ళు ప్రయాణం చేసి, ఒక్కరోజు మాత్రం గడపటానికి భర్త వచ్చినప్పుడు ఆనాడు ఆడబిడ్డలు వంతుకి రారు- సహజంగా పూల మీద ఆడవాని కున్న

మమకారం చంపుకోలేక. నెల కోసారి వచ్చిన అవకాశం వదులుకో లేక, ఆ పూలు పెట్టుకోవటం. వాటికి తోడుగా తెల్లటి చీరకట్టు కోవటం....

"ఎంత సేపు ఆ గుమ్మం దగ్గర-రావే"

కోర్కె ఆవేశంలోకి మారుతుంది. ఆ తర్వాత కోపం.... అసహనం....బాధ....

దీని కంతకి కారణం వెతికింది వసంత చాలాసార్లు. కనపడే కారణం ఒక్కటే....మామగారు తనను పంపించకపోవటం. తెలిసి, కావాలనే తనని భర్తని విడదీసిన మామగారి పరిస్థితి తెలుసు. ఆరుగురు పిల్లల సంసారాన్ని అరవై రూపాయల గుమాస్తా ఉద్యోగంతో ఆయన నెట్టుకు రాలేడు. ఆ విషయం తెలుసు. ముందు కొన్నాళ్ళు సానుభూతుండేది....సరిపెట్టుకోగలిగింది జీవితాన్ని....కాని దానికి హద్దులేదు....ఇలా సరిపెట్టుకోటానికి అంతు లేదు.

కొడుకు కోడలు కలిసి వేరే ఊళ్లో కాపరంచేస్తే, వచ్చే నూటఎనభై రూపాయల జీతంలో కొడుకు డబ్బు పంపడని అను మానం. పంపినా ఇంత ఎక్కువగా, ఇంత శ్రద్ధగా పంపడని అప నమ్మకం. అందుకని కనిపించిన ఉపాయం ఇదే....అదే చేస్తున్నాడు వసంత మామగారు.

ఆరేళ్ళు నిండిన ఈ నెలసరి దగ్గరి జీవితంలో....ఈనాడు వసంతలో ఆ ఇంటి పరిస్థితిమీద సానుభూతి లేదు. మామగారి స్వలాభంమీద అసహ్యం ఉంది. కొడుకుని నమ్మలేని ఆయన అప నమ్మకంమీద, తనని ఇంటి చాకిరీ గొడ్డులా చూస్తున్న వాళ్ళమీద మనుషులనే భావనే లేదు.

గుమ్మందాటి ఒక్కొక్క అడుగే వేస్తుంటే, ప్రతి అడుక్కీ తన చీర అంచులచుట్టూ చీకటి పేరుకుంటున్నట్టుంది వసంతకి.

ఒక్క ఉదుటున లేచాడు తను,

చల్లటి మంచులాంటి మల్లెపూల రేకుల్ని. వొత్తయిన జుట్టుని చీల్చుకొని వెచ్చగా, వేడిసెగలా తలకి తగులుతోంది అతని ఊపిరి.

నెలరోజుల సమయాన్ని కొన్ని క్షణాలుగా మార్చే కౌగిలి

అది. వసంతకి భర్త అంటే ఇష్టం. అంతకన్నా ఇద్దరూ కలిసి విందుగా గడిపే రోజులమీది కోర్కె. ఏ అడ్డూ లేకుండా స్వతంత్రంగా తోడు నీడలా గడిపే ఆ జీవితమంటే ఆశ.

అందుకని ఆ కౌగిలిలో, ఆ చేతుల కోర్కె ఇరుకులో వొదిగిపోలేదు తను.

వొదిలించుకుని దూరంగా తొలిగిన భార్యవేపు చూశాడు రంగనాథం.

భర్త చూపుల్ని చూస్తోంది వసంత. ఇదొక్కటేనా దారి అని ఆలోచిస్తోంది తను. ఇదే మొదటిసారి కాదు ఈ ఆలోచన.

ఈ ఆలోచనొచ్చినప్పుడల్లా గడచిన జీవితం గుర్తుకచ్చేది వసంతకి. పెంచి పెద్ద చేసిన అమ్మమ్మ ప్రేమ, మూడుముళ్ళు వేయించగలిగానన్న తృప్తి పూర్తిగా పొందకుండానే ఆవిడ కళ్ళు మూసిన ఆ క్షణం, షష్టిల్లన్నది తెలియక ఈ ఇంటినే జీవితంగా భావించుకొన్న రోజులు.

ఆ ఆలోచనల్లోనే ఈనాడుమటుకు ఏమిటి అన్న భావన కలిగేది. ఎంత సరిపెట్టుకుందామన్నా భర్తతో కలిసి గడిపే రోజులే కరువు.

ఈ ఆరేళ్ళలో నెలకొక్కరోజే లెక్కగా కాకపోయినా అప్పుడప్పుడు పండగలకని సెలవు దొరికినప్పుడు, రెండు మూడు రోజులు ఎవరో దగ్గరవాళ్ళ పెళ్ళికని సెలవుపెట్టి గడిపిన ఓ నెల రోజులు లేకపోలేదు. కాని ఆ జీవితం తృప్తి కలిగించలేదు. అది అందరూ గడిపే సంసార జీవితాన్ని అందివ్వలేక పోయింది. నెలరోజులైనా ఒక్క రోజులాగే ఉండేది. భర్త మళ్ళీ వెళ్ళిపోడాదే అన్న భావన. ఆ తృప్తిని ప్రతి క్షణం పొడుస్తుండేది. అందుకే ఈ ఆలోచన.

భర్త తనదగ్గర కోరుతున్నది ఇదే-ఇదొక్కటే తనకున్న ఆయుధం. భార్యాభర్తలుగా విందైన జీవితాన్ని తీర్చిదిద్దుకోవటానికి కోరుకుంటున్న హక్కు-కోసం-భర్తలోఉన్న పిరికితనాన్ని, చేతకాని మనస్తత్వాన్ని, కేవలం జీవితాన్ని నెలకి ఒక్క రాత్రిగానే ఆరేళ్ళనుంచి గడిపేస్తున్న అతనిలోని జడత్వాన్ని జాగృతం చేయటానికి తప్పుకాదు ఈ దారైనా.

"మన పెళ్ళయి ఆరేళ్ళయింది" అంది అటు తిరక్కుండానే.

"అయితే" అన్నాడు.

రంగనాథానికి అసహనంగా ఉంది. కోర్కె తీరే అవకాశాన్ని సమయంతో కొలుచుకుంటున్నాడతను. అతనికి ఈ ఆలోచనల్లేవు. జీవితాన్ని వేరే మార్చుకోవాలన్న ఉద్దేశం లేదు. ఆ క్షణాన అతని కున్న బాధంతా వసంతని సుముఖంగా చేసుకోవటం వరకే పరిమితం. ఆ కోర్కెలో ఓర్పుకూడా నశిస్తోంది.

"అయితే ఏమిటండీ. ఇంకా ఎన్నాళ్ళిలా. గతిలేనట్టు తప్ప దన్నట్టు? ఇలా నెలకొక్కసారి. ఇదే బాగుందా?"

"ఇప్పుడేమయిందని- ఎందుకు చెప్పు ఇలా అనవసరంగా."

వసంతకి ఏడుపు- కోపం వచ్చాయి. భుజంమీద ఆ చెయ్యి అసహ్యంగా ఉంది. భర్తలో ఆ క్షణాన కోర్కె కనిపించలేదు వసంతకి. కక్కుర్తి, లోభం కనిపించాయి.

"ఇలా నేనేం మొత్తుకుంటున్నా మీ కక్కుర్తే బాగుందికదూ మీకు? ఆరేళ్ళ నుంచీ మొగుడూ పెళ్ళాల్లా కాకుండా, దొంగల్లా, అర్ధ రాత్రి ఇలా అఘోరించడమే ఆనందంగా ఉండి కదూ! నేనీ ఇంట్లో చాకిరీచేస్తూ గొడ్డులా బతుకుతుంటే, అణా పూలకోసం అబ్బురంలా దేవుళ్ళాడుతుంటే నెల కోసారొచ్చి, ఇలా చేతకానితనంగా తప్పించుకు పోవటమే జీవితంలా ఉంది కదూ మీకు!" ఈ బాధంతా, ఈ ఆవేశమంతా గొంతుకలోనే ఆగిపోయింది వసంతకి. బయటికి రాగలి గింది ఏడుపు ఒక్కటే.

మాట్లాడని వసంతే తప్ప ఇంకేం కనబడలేదు రంగనాథానికి. లైటువేసుంది అతని దృష్టి. ఆ వెలుగు అతని కంత వీలుగా లేదు. అందుకనే లైటార్పేశాడు.

అసలే చీకటిగా ఉన్న వసంతకి ఇంకా చీకటిగా అనిపిం చింది. ఎంత గింజుకున్నా ఆ చీకట్లోంచి విముక్తి దొరకదనిపిం చింది. రెండు చేతుల్లో చుట్టేస్తున్నాడు రంగనాథం. అతని ఆవేశానికి ఎంతో వేడుంది. అతని కోర్కెకి నెల రోజుల బలం ఉంది. అరు దుగా దొరుకుతున్న అవకాశం అండ వుంది.

వసంత గింజుకుంది....రక్కింది....దొర్లింది.

చీకట్లో....తాతలనాటి ఆ మంచం మీద పాకుతున్నాడు రంగనాథం. చీకటి అంచుల్ని పట్టుకు వేళ్ళాడుతున్నాడు. బలం పెంచుకుంటున్నాడు - అడుగు తున్నాడు....బతిమాలు తున్నాడు - పిలుస్తున్నాడు.

"వద్దని....ముట్టుకో వద్దని!" కోపంగా సన్నగా అరిచింది. తోసేసింది. భర్తనుంచి మరీ తప్పించుకునే సత్తువ లేదు వసంతలో - చీకటిలో కూరుకు పోతున్నట్టు ఎన్నటికి నెరవేరని ఆశ వెక్కిరిస్తున్నట్టు ఉంది.

"వసంతా ఏమిటిది - నాన్నావాళ్లూ లేస్తారు. ప్లీజ్ ఊరుకో!" అన్నాడు.

రంగనాథం, తండ్రి మాట ఎత్తేటప్పటికి ఇంకా కోపం వచ్చి మరీ బలంగా తోసింది వసంత. తల గోడకి తగిలి దిమ్మెక్కింది రంగనాథానికి. ఆవేశం తగ్గింది. ఏడుపొచ్చింది. చావని కోర్కె చంపుతోంది.

"వసంతా, నానా తిప్పలూ పడి నెల కోసారి వస్తే ఇలా బాగుందా? నా వల్లకాదు వసూ. ప్లీజ్, ఇంక - వసూ."

రంగనాథం అరచేతులు రెండూ పాదాల మీద వెచ్చగా తగిలాయి వసంతకి. చచ్చిపోవా లనిపించింది. తనమీద తనకే ఎంతో అసహ్యం వేసింది. భర్త బతిమాలుతున్న మాటలు, పరిస్థితి, జాలి.

ఒడిగి అందుకుంది రంగనాథాన్ని. గుండెలకి కరుచుకుని చీకట్లోకి వారిగిపోయింది రంగనాథంతో పాటు.

• • • •

ఆ రాత్రికి యేడాది నిండిన ఓ రోజు మల్లెపందిరి పక్కన నిలువెత్తు లేచినమంట వసంత శరీరంతో భయంకరంగా మండింది.

ఆ ఎర్రటి ఊదారంగు మంటల్లో కిరసనాయిలుకి చోటుంది. వసంత గీచి వెలిగించిన అగ్గిపుల్లకి చోటుంది. తను కట్టుకున్న చీరకి, రంగనాథం అంత ఆవేశపు కోర్కెకి, పాతికేళ్ళ వసంత శరీ

రావికి చోటుంది కాని, ఆ రాత్రికే చోటు లేదు. సంసారాన్ని తృప్తిగా దిద్దుకోవాలన్న తన వ్యర్థ ప్రయత్నాలకి చోటు లేదు.

ఇంటిల్లపాది ఘొల్లుమన్నారు.

వసంత మామగారికి భయం వేసింది. తను చేసిం దేమిటో తనకి తెలుసు. తనకి, కొడుక్కీ మధ్యనున్న అవసమ్మకాని కోసం, తన కుటుంబానికి కనీసపు సగటు జీవితాన్ని ఏర్పరచుకోగలిగిన అవ కాశం, స్థైర్యంలేని పరిస్థితి కోసం చేసిందేమిటో, ఆ మంటకి కారణ మేమిటో తెలుసు. అందుకని పిరిగ్గా ఇల్లంతా తిరిగాడు. ఎదుర్కో వలసిన దాన్నుంచి పట్టుకుని పారిపోయే అవకాశం కోసం వెతుకు తున్నాడు.

• • •

కాలి బొబ్బలెక్కి, వికృతంగా ఉన్న వసంత శవాన్ని చూశాడు రంగనాథం. భయం వేసింది. తిన్నగా చూళ్ళేకపోయాడు. లోలోపలి వ్యామోహం, పరిస్థితులకి అడుగున కప్పడిపోయిన ప్రేమ - మళ్ళీ చూశాడు ఆ సన్నటి, తెల్లటి ఒళ్ళు. ఓర్పుగా, ప్రేమగా తనని తాకే వేళ్ళు. ఏడుపు ఉండలా గొంతు కడ్డుపడింది రంగనాథానికి.

ఇప్పు డెలా అనుకున్నాడు ఈ జీవితం ఏమి టనిపించింది. ఇంక నెల కొక్కసారి శెలవ పెట్టక్కర్లే దనిపించింది.

"నెల కొక్కసారి. ఇలా దొంగల్లా...." వసంత మాటలు గుర్తొచ్చాయి.

మొదటిసారిగా తన చేతకాని తనం గుర్తింపు కొచ్చింది. అసహ్యం, ఏడుపు, కోపం వచ్చాయి. తండ్రిమీద కోపం వచ్చింది. వసంతని నిలువునా చంపిన తండ్రిని చంపాలన్నంత కోపం వచ్చింది. ఆ కోపంలో తండ్రి స్వార్థమే తెలిసింది. ఇంకా ఆ స్వార్థం వెనకాల పరిస్థితి - రోజు గడవటం కోసం అలా చేయించిన ఆర్థిక స్థితి తెలియ లేదు రంగనాథానికి. ఆడా మగా అన్న తేడా లేకుండా, తిండి తినే ప్రతి మనిషి పనిచేయాల్సిన అవసరం ఏర్పడింది ఆ యింట్లో అన్న గుర్తింపు రాలేదు. సమయం లేని ఆ రాత్రి విలువ తెలియలేదు ఇంకా.

రంగనాథం వెనక్కి పిల్లిలా వచ్చాడు. తండ్రి, పెద్ద కుట్రకి మూల రహస్యం చెప్పేవాడిలా. రంగనాథం జుట్టుని, తలని మృదువుగా రాశాడు.

"లే. ఎంతసేపలా " అన్నాడు గొణిగినవాడిలా.

"పోలీసు లొస్తారు. లే, నే చెప్పేది విను. ఏమేం చెప్పాలో-లేనిపోంది పీ బతుకు పాడుచేసుకోకు" అన్నాడు, గొంతులోని ఆత్రుతని బలవంతంగా కప్పెడుతూ.

రంగనాథం కోపానికెదురుగా పోలీసులు బలమైన కవచం.... ఆ సమయంలో, పిరికి రంగనాథంలో ఇంకా పిరికిగా భయాన్ని ఇంజెక్ట్ చేశాడు తండ్రి.

వణుకుతున్న రంగనాథాన్ని వణికేచేతుల్తో లేవదీశాడు తండ్రి. పక్కకి - వసంత నుంచి, జీవితం నుంచి, ధైర్యం నుంచి పక్కకు తీసికెళ్ళాడు. ఆ ఇంటి నిండా ఉన్న చీకటిని కమ్ముకున్న తెల్లటి ముసుగులోకి.

'జ్యోతి'లో (1960 దీపావళి ప్రత్యేక సంచిక)లో ముద్రితము

హిందీలోకి ('యుగప్రభాత్' 1-7-71) అనువదింపబడింది.